

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานีเขต 5*

A study of the condition of academic administration in
educational institutions to expand educational opportunities
Under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational
Service Area 5*

ปัญญา ตรีเลิศพจน์กุล¹ และสมฤทัย เต่าจันทร์²
Panya treeletpojkul¹ and Somrutai taochan²

Received : March 10, 2023; Revised : March 12, 2023; Accepted : March 13, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การบริหารงานวิชาการได้อย่างสมบูรณ์จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ และเข้าใจขอบเขตของการบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านหลักสูตร การพัฒนา หลักสูตรและการสอน งานด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอนและการพัฒนา บุคลากร รวมทั้งงานด้านการวัดผลและประเมินผล การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพ บริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงาน วิชาการ ในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

¹ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1, Supervisor Of under Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 1, Thailand; e-mail : panyatre@gmail.com

²นักวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; Academician studies Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

อุปราชธานีเขต 5 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เป็นการวิจัยแบบเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูจำนวน 182 คน ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 91 คน และ หัวหน้างานบริหารงานวิชาการ จำนวน 91 คน ในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูจำนวน 148 คน ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 74 คน และ หัวหน้างานบริหารงานวิชาการ จำนวน 74 คน ในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ มีความความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe'

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3) แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สถานศึกษาควรมีการวางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแล นิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารงานวิชาการ, สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

Abstract

Academic administration is complete, it is necessary to give importance to academic administration and understanding. The scope of Curriculum development and teaching Teaching and learning improvement work teaching supervision and personnel development including work on measurement and evaluation. The

objective of this research were study the state of academic administration based on the opinions of government teachers and educational personnel. To compare the opinions of government teachers and educational personnel in educational institutions regarding the state of academic administration. classified by location work experience and the size of the school. And to study the guidelines for academic administration in educational institutions to expand educational opportunities under the Office of Ubon Ratchathani Elementary Education Service Area 5. It is a survey research. The population used in this research research were 192 government teachers and educational The samples used in this research were 148 government teachers and educational personnel that obtained from stratified random sampling. The research tools consisted of questionnaires. with the characteristics of the valuation measure, 5 levels, confidence 0.91 The statistics used in the data analysis were percentage value, mean analysis. standard deviation Confidence, T test, F-test and double Difference Test with Scheffe'. The results showed that the condition of academic administration in educational institutions expands educational opportunities Under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area District 5. The overall level is at a high level. The mean was 4.54 classified by work experience. Overall, the practice was at a high level and classified according to the size of the school Overall, the practice was at a high level

Keywords: The condition of academic administration, Educational institutions expands educational opportunities., Under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 5

บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคข้อมูลข่าวสาร เพราะเชื่อว่าการศึกษาที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศ จะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย (สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) การบริหารสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการทั้ง 4 งาน คือ บริหารงานวิชาการ บริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารงานทั่วไปให้มีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นงานสร้างทักษะด้านภูมิปัญญาให้เด็กได้มีความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา มีเหตุผล สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ดังนั้นการบริหารงานด้านวิชาการจึงเป็นงานที่ผู้บริหารต้องใช้ความพยายามและความสามารถอย่างมาก เพื่อน คณะผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนประสานงานการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ในกระบวนการบริหารให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และการที่ผู้บริหารจะทำหน้าที่บริหารงานวิชาการได้อย่างสมบูรณ์ จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการและเข้าใจขอบเขตของการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรและการสอน งานด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอนและการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งงานด้านการวัดผลและประเมินผล

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร เขต 5

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. การวิจัยสภาพบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ข้าราชการครูในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 182 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 91 คน และ หัวหน้างานบริหารงานวิชาการ 91 คน
 - 2.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือข้าราชการครูในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 148 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 74 คน และ หัวหน้างานบริหารงานวิชาการ จำนวน 74 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970 : 608, อ้างถึงใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2550)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 หัวหน้างานบริหารงานวิชาการ

3.1.2 ประสบการณ์การทำงาน

3.1.2.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.2.2 10 – 20 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 20 ปี

3.1.3 ขนาดของสถานศึกษา

3.1.3.1 ขนาดเล็ก

3.1.3.2 ขนาดกลาง

3.1.3.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของนักการศึกษาและได้สรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (ธีรวุฒิ เอกะกุล 2551: 153-157) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองตามวิธีของ Likert โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 เป็น

แบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของนักการศึกษาและได้สรุปข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert บุญชม ศรีสะอาด (2545: 102) มีระดับคะแนน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 (ปลายเปิด) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา

5. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้าง และพัฒนาเครื่องมือโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

2) ส่งให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา และปรับปรุงให้สมบูรณ์

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การใช้สำนวนภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กำหนดเกณฑ์การเลือกข้อคำถามตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำเสนอที่ปรึกษาอีกครั้ง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 ชุด จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ Alpha ของ (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน โดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนและนำคะแนนที่

ได้ไปคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe'

5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

6.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ถ้าพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47

1.1 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ กำหนดเป้าหมายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและจัดลำดับกิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติก่อนหลัง ระยะเวลาดำเนินการด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุดคือ ตรวจสอบรายละเอียดของการดำเนินการด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ สร้างและใช้

สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุดคือ ได้รับการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35

1.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุดคือ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยครูและชุมชนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43

1.4 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ มีการวางแผนให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุดคือ ส่งเสริมการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้เป็นระบบ สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

1.5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ เทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาไปสถานศึกษาอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุดคือ ติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ โดยเน้นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60

1.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ สร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำสุดคือ สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า

2.1 ความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในแต่ละด้าน

4.1 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ สถานศึกษาควรมีการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแล นิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ตั้งแต่การวางแผนและกำหนดนโยบายทางวิชาการ ปฏิทินวิชาการจัดทำแผนปฏิบัติการ คู่มือปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการ ดำเนินการเกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบของฝ่ายวิชาการ มีการมอบหมายงาน จัดทำโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างสม่ำเสมอ

4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา จัดให้มีวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการ อ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน จัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ดูแล กำกับ ติดตามการส่งแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ในแต่ละรายวิชา และส่งเสริม สนับสนุน ดูแล และกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอยู่เสมอ

4.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ควรมีการวางแผนและการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรงกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น สร้างความตระหนักและความสำคัญ ให้กับบุคลากรในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้คำแนะนำ และจัดทำหลักสูตรในสถานศึกษา มีนโยบายในการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน มีการกำกับนิเทศติดตาม การพัฒนาหลักสูตรจากสถานศึกษาจากผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

4.4 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จัดการอบรมการสอนแนวทางใหม่ๆตามความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ จัดครูให้ตรงตามเอกให้ครบชั้น ส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำแผนการสอนให้ครบทุกวิชา จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการเรียนรู้ มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กระตุ้นการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

4.5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ควรอบรมให้ความรู้กับครูในการวัดผลและ ประเมินผล และการออกข้อสอบอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ มีการออกแบบเครื่องมือในการวัดผล ประเมินผลให้หลากหลายและควบคุมทุกตัวชี้วัด โดยผู้บริหาร ต้องมีการนิเทศในการวัดผล ประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

4.6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรมีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย โดยส่งเสริม สนับสนุนให้ครูค้นคว้า มุ่งการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานบริหารงานวิชาการ จะต้องมีการร่วมมือประสานงาน วางแผนตลอดจนต้องมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้วยกันตลอด จึงทำมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรา ศรีมาฤทธิ (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุลัดดาวัลย์ อัฐนาถ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 14 (ผาแต้ม) อำเภอโขงเจียม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการ

บริหารวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 14 (ผาแต้ม) อำเภอโขงเจียมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า

2.1 ความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงานวิชาการนั้นหัวหน้างานบริหารงานวิชาการที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักนั้นจะต้องมีการวางแผน ประสานงาน จัดการ ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการนั้นจะต้องทำให้รูปของคณะกรรมการโดยจะต้องมีการปรึกษาหารือ ร่วมกันกับผู้บริหารสถานศึกษาด้วยกัน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุลัดาวัลย์ อัฐนาค (2557 : บทคัดย่อ) ได้ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 14 (ผาแต้ม) อำเภอโขงเจียมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 14 (ผาแต้ม) อำเภอโขงเจียมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงานวิชาการของทางสถานศึกษานั้นทางหัวหน้างานบริหารงานวิชาการนั้นจะต้องดำเนินการในรูปของคณะกรรมการต่าง ๆ โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากก็จะให้ข้อชี้แนะ และเสนอแนะต่าง ๆ จนทำให้มีความเข้าใจกัน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิรา ศรีมาฤทธิ์ (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตาม เพศ

โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตาม อายุ และประสบการณ์การปฏิบัติราชการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงานวิชาการนั้นไม่ว่าสถานศึกษาที่มีขนาดใดก็ตาม ต้องมีการบริหารงานวิชาการที่ต้องจัดกิจกรรมการที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในรูปแบบเดียวกันตามหลักสูตรแกนกลางที่ได้กำหนดไว้เป็นเกณฑ์สถานศึกษาทุกขนาดจะต้องยึดถือเป็นหลัก จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรเดช ศรีกาญจนวงษ์ (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลวิจัยปรากฏว่า ระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ระดับมาก 3.71 โดยมีระดับค่าเฉลี่ยองค์ประกอบรายด้านทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมากมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.01 ถึง 3.56 สำหรับการทดสอบ t-test การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนการทดสอบ One - Way ANOVA ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปรตามด้านการศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และส่งเสริมให้มีการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาวิจัยในลักษณะผสมผสานระหว่างงานวิจัยใน เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ครบถ้วน รอบด้าน ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก และ

สามารถนำมากำหนดเนื้อหา เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จิรเดช ศรีกาญจนวงศ์. (2562). การศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สาขาวิชาบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.
- รุจิรา ศรีมาฤทธิ์. (2560). สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด การศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุลัดดาวัลย์ อัฐนาค. (2557). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารวิชาการโรงเรียนใน กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 14 (ผาแต้ม) อำเภอโขงเจียมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.